

О. А. Іванчук,
аспірант, Луганський національний університет імені Тараса Шевченка

ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ ВИЩИМИ НАВЧАЛЬНИМИ ЗАКЛАДАМИ ЯК ФАКТОР ДОДАТКОВИХ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ

Постановка проблеми. Здійснення державного фінансового контролю є невід'ємною складовою управління бюджетними коштами, лівову долю яких щорічно направляють на фінансування діяльності вищих навчальних закладів (далі ВНЗ). Значна частина ВНЗ країни заснована на державній власності, є бюджетними установами і має справу практично з усіма основними органами державного фінансового контролю. Нагадаємо, що такими органами, які задіяні в заходах контролю різного рівня та спрямування, є Державна контрольно-ревізійна служба, Державне казначейство, Державна податкова адміністрація, державні цільові фонди.

Ураховуючи стан та досвід організації державного контролю у Франції, Нідерландах та країнах Балтії Головним Контрольним управлінням в Україні 31.12.2005 року Постановою КМУ № 1777 було затверджено Порядок проведення органами ДКРС аудиту фінансово-господарської діяльності бюджетних установ та «Методичні рекомендації з проведення органами ДКРС служби аудиту фінансової та господарської діяльності бюджетних установ» (Методичні рекомендації) від 19.12.2005 р. № 451, а в 2006 р. ГоловКРУ — пілотний проект проведення аудиту фінансово-господарської діяльності 153 бюджетних установ, підпорядкованих Академії педагогічних наук, Академії медичних наук, Державному комітету статистики, Державному комітету з водного господарства та Київському національному торговельно-економічному університету, обсяг фінансування яких за 2006 р. склав 1,2 млрд. грн.

Практична апробація Методичних рекомендацій показала їх недоліки, основною з яких була відсутність зв'язки між теоретичною основою й особливостями практичної діяльності вітчизняних бюджетних установ та недосконалість аудиторських процедур в Україні. Однак незважаючи на недосконалість за результатами перевірок за програмою пілотного аудиту протягом 2006 р., аудиторськими процедурами виявлено більш як на 61 млн. грн. фінансових порушень, з яких усунено 57,9 млн. грн., проведено 678 пропозицій щодо підвищення ефективності й забезпечення законності бюджетних коштів, з яких 429 (63,3%) повністю враховані, прийнято 121 управлінське рішення [1, с. 18].

Значним прискоренням проведення пілотного аудиту та скорочення його трудоемності стала можливість державному аудитору без виходу в бюджетну установу простежувати всі грошові потоки та фінансові операції безпосередньо (за погодженням з Державним казначейством) у системі «Казна», у якій відбиваються всі фінансові операції бюджетної установи, що обслуговує відповідний підрозділ Держказначейства: надходження бюджетного фінансування за всіма КПКВ (код програмної класифікації видатків бюджету) та КЕКВ (код економічної кла-

сифікації видатків бюджету); усі оплачені рахунки за кожним КПКВ та КЕКВ із зазначенням реквізитів документів, на підставі яких здійснена оплата.

Подальше вдосконалення пілотного проекту аудиту фінансово-господарської діяльності ВНЗ передбачають такі заходи, як:

а) вивчення державним аудитором (за письмовою домовленістю) основних договорів ВНЗ перед їх підписанням і після їх розгляду впевненості у правильності оплат за цим договором;

б) можлива присутність державного аудитора (за домовленістю з керівництвом ВНЗ) під час проведення тендерних процедур, візуальне знайомство з правильністю укладених тендерних угод надасть можливість державному контролеру не концентрувати увагу на оплаті рахунків за цими угодами;

в) відкриття державним аудитором електронної скриньки в Інтернеті з відповідним паролем та надіслання на електронну скриньку певних бухгалтерських документів (меморіальні ордери, розрахунково-платіжні відомості з нарахування заробітної плати, аналітичні дані щодо обліку і списання товарно-матеріальних цінностей, доступ до якої має лише аудитор;

г) обов'язкова участь державного аудитора в колегіях, які проводяться бюджетною установою з питань обговорення підсумків роботи установи та проблемних питань в її діяльності. Беручи участь у колегіях, аудитор аналізуватиме отриману інформацію і попереджатиме ризики в діяльності установи, які він заздалегідь визначив для обов'язкового дослідження, шляхом опитування та анкетування ефективніше виявлятиме ризикові операції.

Держказначейство здійснює поточну фінансову роботу з ВНЗ і тому здійснює повсякденний контроль, тобто попередній контроль за використанням ними бюджетних коштів. Тому ще в січні 2007 р. Міністерством Фінансів України Державним казначейством України та Головним контрольно-ревізійним управлінням України було прийнято Наказ «Про внесення змін до спільного наказу Державного казначейства України та Головного контрольно-ревізійного управління України» від 14.12.2004 № 215/338. Зміни, внесені до наказу відповідно зі статтями 112 і 113 Бюджетного кодексу України, покликані вдосконалити координацію дій органів Державного казначейства України та Державної контрольно-ревізійної служби в Україні і передбачають інформування органами Державної контрольно-ревізійної служби органів Державного казначейства України про виявлені факти порушень бюджетного законодавства, порядку ведення бухгалтерського обліку та достовірності звітності про виконання бюджетів і кошторисів. На думку авторів, надання органам держказначей-

ства такої інформації дасть можливість оперативно реагувати на факти порушень шляхом застосування в межах їх компетенції заходів впливу до порушників бюджетної дисципліни, а також коригування фінансової звітності.

Розуміючи, що нормативною й інформаційною базами фінансового контролю є чинне законодавство та системи бухгалтерського обліку окремих ВНЗ, держава значну роль приділяла їх вдосконаленню й розвитку.

Постановою від 16.01.2007 р. КМУ затвердив стратегію модернізації бухгалтерського обліку в державному секторі на 2007 — 2015 рр., розроблену Державним Казначейством України. Як зазначається в матеріалах міжнародного семінару «Вдосконалення системи внутрішнього контролю і аудиту в системі органів Держказначейства як основного фактора модернізації державного бухгалтерського обліку», у якому взяли участь представники Франції, Росії, Швеції й України та провідні фахівці Мінфіну, Держказначейства, ГоловокРУ та наукових установ для створення уніфікованої організаційної й інформаційної системи бухгалтерського обліку, дана стратегія передбачає як одне із пріоритетних завдань запровадити в Україні інститут державних бухгалтерів та ввести в органах державного управління посаду державних бухгалтерів, зосереджено увагу на аспектах відомчої контрольно-ревізійної роботи та на запровадженні в казначейських органах процесного підходу відповідно до міжнародних стандартів ISO 9001 : 2000 та національних стандартів «Методологія функціонального моделювання», що дасть змогу розпочати стандартизацію процедур, у тому числі дистанційного та технологічного контролю, затвердити адміністративні (з кожного окремого повноваження чи функції) та технологічні регламенти прискореного документування контрольної діяльності, розвитку «бюджетного» аудиту — результативності, ризиків, контролю [2, с. 6].

Одним з напрямків у справі вдосконалення внутрішнього контролю за витрачанням бюджетних коштів в Держказначействі стало в 2008 р. реформування Управління відомчого контролю в Департамент зі збільшенням чисельності працівників вдвічі. Першим завданням Департаменту стала перевірка діяльності п'яти регіональних органів Державного казначейства та обговорення результатів перевірок на розширених колегіях Державного казначейства. Обговорення результатів виявлених та узагальнених типових і системних порушень надало можливість всім органам казначейства посилити контрольні функції та підвищити якість їх роботи.

Серед напрямків посилення контрольних функцій бухгалтерського обліку було й наближення його нормативно-правової бази до стандартів європейської системи внутрішнього фінансового контролю. Для реалізації цього напрямку Державне казначейство України розробило План заходів щодо створення в органах Держказначейства системи внутрішнього контролю й аудиту, яким передбачено вийти на конкретний розпорядчий та інструктивний документ, яким передбачається вдосконалити завдання й функції, визначити конкретні чіткі процедури з проведення внутрішнього контролю та аудиту.

Першим заходом щодо реалізації цього завдання з питань функціонування інституту бухгалтерів в травні 2008 р. було розроблено проект Постанови Уряду «Про впро-

вадження інституту державних бухгалтерів», якою затверджено «Положення про державного бухгалтера (далі у тексті — «Положення»). Положенням встановлені завдання, обов'язки, права і відповідальність державного бухгалтера та передбачено, що він призначається і звільняється з посади керівником органу виконавчої влади за погодженням з Головою Державного казначейства.

На погляд спеціалістів Державного казначейства України, результатом реалізації інституту державних бухгалтерів стане більша прозорість та достовірність системи бухгалтерського обліку з виконання бюджетів, адже це не тільки призведе до інституціональних змін в бюджетній сфері, перерозподілу повноважень між усіма учасниками бюджетної сфери, а й, звичайно, удосконалення самого процесу казначейського обслуговування та управління державними фінансами [3, с. 4].

З метою мотивації праці державних бухгалтерів на 2-му Всеукраїнському бухгалтерському конгресі 14 — 16 липня 2008 р., що проходив у місті Ялта, встановлено щорічний конкурс «Кращий розпорядник бюджетних коштів» з нагородженням дипломом Державного казначейства.

Однак і сьогодні виконання функцій державного контролю стає складним з ряду причин теоретичного й практичного плану. Серед них вчені відзначають:

- відсутність єдиних стандартів проведення контрольних заходів, різний порядок проведення перевірок, оформлення їх результатів, різні терміни оскарження їх результатів для різних контролюючих органів [4, с. 14];

- стан законодавства про закупівлі товарів, робіт і послуг за державні кошти;

- існування кошторисного принципу фінансування;

- існування застарілої нормативно-правової бази щодо матеріальної відповідальності та інше.

Мета дослідження. Автор статті поставив завдання: поглиблено дослідити питання відповідності трактування терміна «нецільове використання бюджетних коштів» сучасною методу фінансування бюджетних коштів ВНЗ та виробити деякі рекомендації щодо посилення впливу фінансового контролю на ефективне їх використання.

Результати дослідження. Проведене нами дослідження з питання показало, що:

- 1) по-перше, ще наприкінці 90-х рр. минулого століття наукові дослідження і практика довели, що причиною значних втрат у бюджеті є:

- а) нечіткість розмитість і часта змінюваність бюджетного законодавства;

- б) відсутність публічної оцінки бюджетного управління на всіх рівнях відповідності;

- в) слабкість профілактичної спрямованості державного фінансового контролю;

- г) відсутність жорстких заходів впливу за допущені зловживання й серйозні бюджетні правопорушення;

- 2) по-друге, такий стан бюджетного законодавства, не зважаючи на його вдосконалення, та бухгалтерська недбалість сприяли тому, що органами ДКРС протягом 2006 — 2008 років контрольними заходами виявлено значні втрати бюджетних коштів. Ось тільки деякі приклади, які можна б було продовжити:

- у 2006 р. в окремих установах освіти бухгалтерська недбалість у недосконалому вивченні Закону України

«Про реструктуризацію заборгованості з виплат, передбачених статтею 57 Закону про освіту» педагогічним, науково-педагогічним та іншим категоріям працівників навчальних закладів», яким регламентовано погашення кредиторської заборгованості перед освітянами» від 09.09.2004 № 1994-IV призвела до того, що в деяких райдержадміністраціях обчислювали кредиторську заборгованість без урахування виплачених педагогам субсидій. Завдяки цьому утворювалася «штучна» кредиторська заборгованість майже на 700 тис. грн., джерелом погашення якої стали б бюджетні кошти [5, с. 31];

— у Міністерстві освіти і науки України та 337 ВНЗ з питань використання коштів, виділених на реалізацію бюджетних програм з підготовки кадрів, ревізіями виявлено порушень бюджетного законодавства на суму понад 783 млн. грн. (що складає 10,1% від загальної суми фінансування зазначених вищів), у тому числі фінансових порушень, що призвели до втрат фінансових та матеріальних ресурсів — 67,1 млн. грн. [6, с. 16], що свідчить про недотримання багатьма ВНЗ норми чинного законодавства про цільове використання бюджетних коштів;

3) по-третє, у спеціальній економічній літературі ми знайшли свідчення, що визначення терміна «нецільового використання бюджетних коштів» з'явилося в нормативно-правових актах нових держав — колишнього Радянського Союзу лише наприкінці минулого століття [7, с. 48] і сьогодні в бюджетній системі поки що зберігається кошторисний принцип фінансування. Усе жорстко регламентовано — який обсяг коштів можна направити на ту чи іншу статтю витрат; на цей час ще не існує єдиного підходу до терміна «нецільового використання бюджетних коштів» ні в спеціальній літературі, ні в чинному законодавстві, тому навіть незначне відхилення від кошторису, навіть у межах однієї програми, може бути кваліфіковане як нецільове використання.

Для підвищення якості фінансового контролю ефективності використання бюджетних коштів, перш за все слід визначити і деякі питання теоретичного характеру. Таким питанням є визначення терміна «нецільового використання бюджетних коштів», «шкода» і «збитки».

У чинному законодавстві зазначено, що при визначенні доцільності використання бюджетних коштів, слід дотримуватися норми, відповідно до якої використання бюджетних коштів класифікується на цільове та нецільове за його відповідності затвердженому кошторису [8]. При використанні цієї норми в практиці бюджетних установ, зокрема вищих навчальних закладів, постає питання: чи завжди відхилення від коду економічної класифікації (з незахищених статей) слід трактувати як «нецільове використання бюджетних коштів і відповідно зменшувати визначені асигнування?

В економічній літературі існує думка, суть якої в тому, що при визначенні, чи є використання коштів нецільовим, слід користуватися [9, с. 42 — 43] такими аспектами:

— по-перше, здійснення витратків за відповідним кодом економічної класифікації не може бути метою, що встановлюється бюджетним призначенням або бюджетними асигнуваннями і відповідно здійснення витратків за кодом економічної класифікації, що не повною мірою відповідає економічній сутності платежу, однак відповідає цілям, визначеним у паспорті бюджетної програми, не може класифікуватися як нецільове використання бюджетних коштів;

— по-друге, нецільове використання бюджетних коштів можна зафіксувати лише в процесі здійснення подальшого контролю, при виході на об'єкт, шляхом аналізу стану виконання поставлених завдань та мети, співставлення їх із здійсненими видатками, тобто класифікувати порушення фінансово-бюджетної дисципліни можна лише після проведення аналізу сутності порушень.

Нецільове використання бюджетних коштів завжди пов'язане з правопорушенням, на яке органи контролю повинні приймати відповідне рішення. У наслідок наявності або відсутності шкоди як результату протиправного діяння рішення контролюючих органів може бути різним (рис. 1):

— за наявності шкоди — відшкодування заподіяних правопорушенням збитків та заходи реагування;

— при відсутності шкоди — органи контролю обмежуються реагуванням на дії особи через запобігання таких дій в майбутньому, а сама особа звільняється від відшкодування нанесених їй діями збитків.

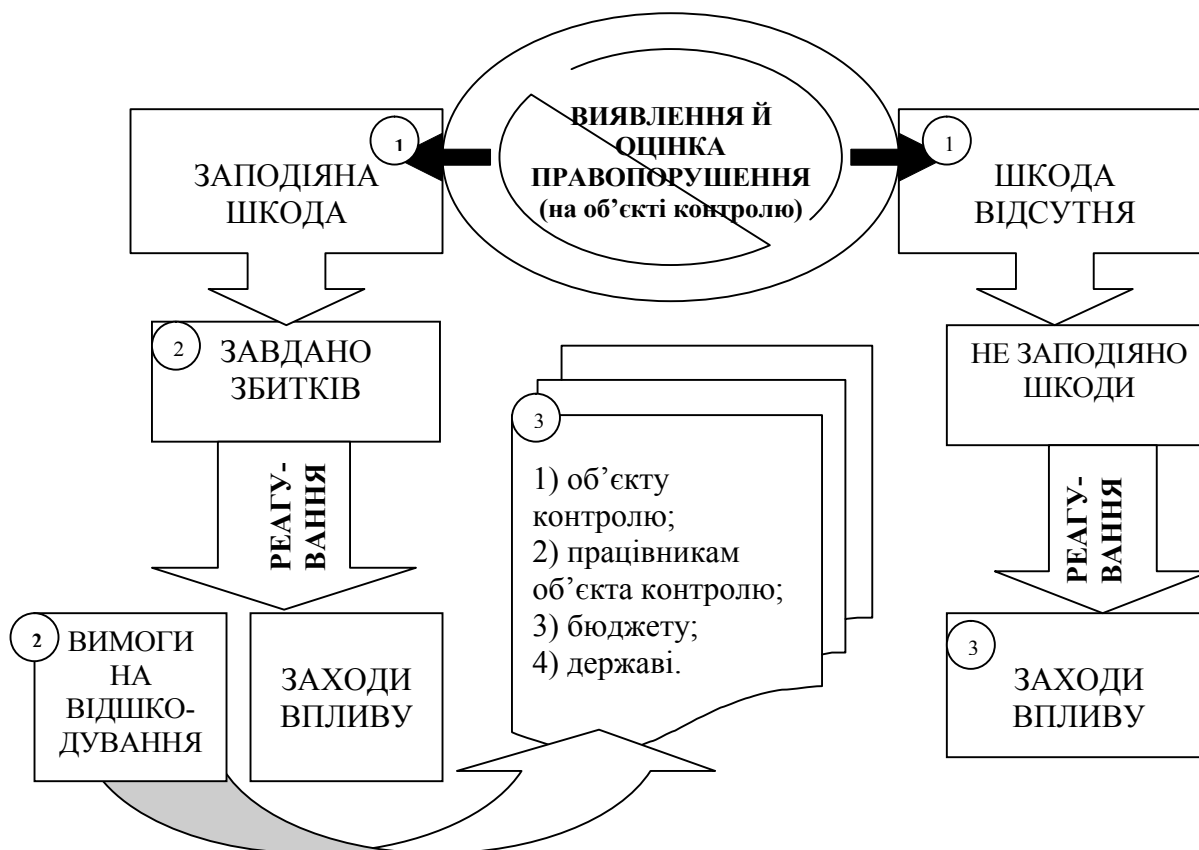
Відсутність чіткого визначення понять «шкода» і «збитки» та рекомендацій щодо застосування цих понять у контрольно-ревізійній службі утруднює роботу ревізора. Сумісна спроба дати роз'яснення про використання цих понять спільним актом «Порядок взаємодії органів контрольно-ревізійної служби органів прокуратури, внутрішніх справ, Служби безпеки України» затвердженням Наказом Головки МВС, СБУ і Генпрокуратури від 19.10.2006 № 346/1025/685/53 теж не дав позитивних результатів.

Проведене нами дослідження термінів «шкода», «матеріальна шкода», «збитки» повністю підтверджує висновки І. Богданіва про те, що «Порядок взаємодії органів контрольно-ревізійної служби органів прокуратури, внутрішніх справ, Служби безпеки України» надало йому підстави стверджувати, також необгрунтовано ототожнювати поняття «шкода» і збитки, «матеріальна шкода» та «збитки», бо це все ж такі різні поняття й за змістом, і за фізичними обсягами.

Авторка цієї статті усвідомлює, що І. Богданівим схильна вважати, «... що шкода полягає у втраті (безповоротному зменшенні) матеріальних і нематеріальних активів» [10, с. 12 — 13] і рекомендує працівникам ДКРС керуватися цим положенням у своїй роботі при прийнятті рішення про виявленні правопорушення.

Отже, на думку І. Богданіва, К. Крамаренка, порушення бюджетного законодавства мають бути детальніше класифіковані для відокремлення технічних помилок від справжніх правопорушень, на посилення відповідальності працівників органів державного фінансового контролю за незаконні дії, неактивність, допущену під час проведення ревізій та інших учасників бюджетного процесу.

Правопорушення, пов'язані зі шкодою, завжди наносять збитки потерпілому — об'єкту перевірки, державі або конкретній юридичній або особі (таблиця 1). Установлення факту заподіяння шкоди, на думку І. Богданіва, тісно пов'язано зі способом заподіяння шкоди, який перевіряючому необхідно фіксувати в акті ревізії. Якщо ж в акті не зазначається, що порушеннями заподіяно шкоду, то це часто призводить до неправильного визначення розміру збитків, а відтак до подання об'єкту контролю вимог на їх відшкодування у завищених розмірах. Розмір збитків відповідно до спільного наказу встановлюються Порядком взаємодії

- 1 — установлення і зазначення в акті законодавчо підтвердженого факту заподіяного суб'єкту контролю суми незаконних видатків, недостачі, безпідставного списання матеріалів, що і говорить про збитки;
- 2 — грошовий (вартісний) вираз шкоди (має не тільки втрати, а й затрати на відновлення порушених правопорушенням прав й доходи, які суб'єкт контролю міг би реально одержати, якби не було допущено правопорушення (упущену вигоду);
- 3 — при нанесенні збитків:
 а) вимоги на відшкодування: 1) об'єкта контролю; 2) працівникам об'єкта контролю; 3) бюджету; 4) державі шляхом прийняття актів, учинення дій чи бездіяльністю фізичних або юридичних осіб;
 — якщо не заподіяно шкоди, то тільки заходи впливу.

Рис. 1. Взаємозв'язок змісту правопорушення з заходами реагування на нього

органів контрольно-ревізійної служби, органів прокуратури, внутрішніх справ, Служби безпеки України, затвердженому Наказом Головкин, МВС, СБУ і Генпрокуратури від 19.10.2006 № 346/1025/685/53 не тільки за даними бухгалтерського обліку й фінансової звітності, а й за експертною оцінкою та іншими визначеними законодавством способами, іноді це робиться із залученням фахівців поза межами Служби, уже після завершення контрольних заходів.

Упровадження програмно-цільового методу по-новому ставить питання про підхід до класифікації бюджетних асигнувань на цільове і нецільове витрачання. Вивчення досвіду свідчить, що в Україні, на відміну від Російської Федерації, багато незаконних видатків бюджетних коштів не належать до нецільового використання бюджетних коштів, хоча по суті таким є. Відтак обов'язкове зменшення бюджетних асигнувань, як це передбачено ст. 119 Бюджетного кодексу (таблиця), за незаконні видатки, які перешкоджають досягненню визначених паспортом бюджетної про-

грами цілей, не може бути зафіксоване. Відповідно до наказу Мінфіну України від 29.12.2008 р., який вступив в дію 1 лютого 2009 р., знову відкорегували.

Серед них:

- а) виплати з бюджетної системи допомоги, компенсацій, субсидій та інших грошових виплат особам, які не мають право для їх одержання;
- б) використання бюджетних коштів на оплату робіт і послуг, не пов'язаних з діяльністю бюджетної установи;
- в) використання бюджетних коштів на оплату комунальних послуг, наданих орендаром, без відповідного відшкодування.

Застосування такого порядку класифікації бюджетних коштів, як нецільового витрачання бюджетних коштів порушнику потрібно зменшувати бюджетні асигнування на суму незаконних видатків, зменшуючи при цьому асигнувань лише за рахунок незахищених статей видатків.

З метою забезпечення життєдіяльності установи в

Таблиця 1
Структура фінансових порушень, виявлених органами ДКРС протягом 2008 року (складено авторами за [11, с. 4])

Показник	В ТОМУ ЧИСЛІ														
	Фінансові порушення, що не призвели до втрат						Втрати фінансових і матеріальних ресурсів, допущені внаслідок неефективних управлінських дій					Фінансові порушення, що призвели до зтрат			
	з них:						з них:					з них:			
Усього	Узяті до сплати зобов'язань понад асигнування	Узяті до сплати зобов'язань понад асигнування	Завищення потреби в бюджетних коштах	Занеження вартості активів	Оплата вартості товарів, робіт і послуг без проведення закупівлі	інші	Разом	упущені вигоди	непродуктивні (зайві) витрати	Разом	недоотримання фінансових ресурсів	нецільовитрати	незаконні витрати	недостачі	
2008 рік	47,3	1,3	0,1	9,6	4,8	10,7	13,4	5,8	7,6	3,7	1,3	0,2	2,1	0,1	
Сума, млрд. грн.		4,9	0,4	36,1	17,9	40,4	49,3	56,7	34,4	7,1	55,6			2,9	
%	100,0	10,2	0,8	76,3	38,1	85,4	100,0	113,3	127,7	171,1	134,4	155,6		100,0	
2007 рік		0,2		8,7	12,0					17,1					
Сума, млрд. грн. рази		0,2		8,7	12,0					17,1					
Зміни					2,5										
Сума, млрд. грн. рази		1,2		-0,8	7,2	1,5				13,4					

подальшому та згідно з вимогами законодавства порушник (розпорядник бюджетних коштів) змушений буде більш активно працювати над забезпеченням відшкодування збитків, які були нанесені незаконними видатками.

Висновки. У результаті проведеного дослідження пропонується:

— за аналогією до Російської Федерації трактувати видатки понад встановлені граничні межі нецільовими, а відтак зменшувати порушникам бюджетні асигнування. У цьому випадку підвищується відповідальність розпорядників бюджетних коштів, бо йдеться все ж таки про їх нецільове використання, за що передбачена і кримінальна відповідальність. А бюджет відносно швидко одержує задоволення у вигляді зменшення асигнувань. При цьому можливе застосування до правопорушника й адміністративні стягнення за ст. 164-2 Кодексу України про адміністративні порушення;

— якщо право зменшувати бюджетні асигнування буде поширено на класичні незаконні видатки (виплата зарплати особам, які в установі не працювали; оплата підряднику за виконані роботи тощо), то держава зможе підвищити відповідальність керівників за законне і незаконне використання бюджетних коштів, йдучи від зворотного;

— для прийняття рішення з приводу правопорушення так само як термін «нецільове використання бюджетних коштів» термін «шкода» і «збитки», а також «матеріальна шкода» слід класифікувати за змістом, а також за фізичними обсягами.

Література

1. **Загладь І. В.** Пілотний проект фінансово-господарської діяльності бюджетних установ: підсумки і перспективи / І. В. Загладь // Фінансовий контроль. — 2007. — № 2. — С. 17—19. 2. **Управління** гармонізації державного внутрішнього контролю Головкиру: Актуально: Заради головної мети — ефективного та прозорого управління державними ресурсами // Фінансовий контроль. — 2008. — № 4. — С. 6—7. 3. **Богданів І.** Кажуть життя — не ті дні, що пройшли, а ті, що запам'яталися: Актуальне інтерв'ю з Головою Державного казначейства України Т. Я. Слюз / І. Богданів // Фінансовий контроль. — 2008. — № 4. — С. 4—5. 4. **Стефанюк І.** «Ми пливемо в одному човні», або По якій бік барикади опинився головний бухгалтер Національного університету «Києво-Могилянська академія» Костянтин Крамаренко: Актуальне інтерв'ю / І. Стефанюк // Фінансовий контроль. — 2009. — № 2. — С. 14—16. 5. **Курченко І. Г.** Бухгалтерська недбалість — прямий шлях до порушень / І. Г. Курченко // Фінансовий контроль. — 2007. — № 2. — С. 30—31. 6. **Кириленко В.** Як у сфері вищої школи розтринькали мільйони / В. Кириленко // Фінансовий контроль. — 2009. — № 2. — С. 16—7. 7. **Стефанюк І.** Невеселий коментар про нецільове використання бюджетних коштів / І. Стефанюк // Фінансовий контроль. — 2008. — № 6. — С. 48—51. 8. **Бюджетний** Кодекс України. За станом на 27.07.2006 / Верховна Рада України: Офіційне видання. — К.: Прапарламентське вид-во, 2006. — 96 с. (Бібліотека офіційних видань). 9. **Лист** Головного контрольно-ревізійного управління. Про поняття «нецільове використання бюджетних коштів»: роз'яснення міністерств і відомств контрольно-ревізійним управлінням, від 21.07.2009 № 26-18/17 / Фінансовий конт-

роль. — 2009. — № 5. — С. 42—43. 10. **Богданів І.** Шкода і збитки: чи є між ними різниця? / І. Богданів // Фінансовий контроль. — 2009. — № 1. — С. 12—14. 11. **Сивульський М.** ДКРС: Підсумки року минулого та завдання на рік поточний / М. Сивульський // Фінансовий контроль. — 2009. — № 2. — С. 5—7.

Іванчук О. А. Фінансовий контроль ефективного використання бюджетних коштів вищими навчальними закладами як фактор додаткових джерел фінансування

У статті розглянуті питання контролю дотримання фінансової дисципліни, нецільового використання бюджетних коштів; проаналізовано відповідність трактування терміна «нецільове використання бюджетних коштів» діючому методу фінансування вищих навчальних закладів; зроблена спроба класифікувати структуру фінансових порушень, що виявила ДКРС у 2008 році; надані деякі рекомендації, спрямовані на попередження фактів нецільового використання бюджетних коштів ВНЗ як неприбуткових установ.

Ключеві слова: фінансовий контроль, пілотний аудит, бюджетна установа, нецільове використання бюджетних коштів, шкода, збитки, матеріальна шкода, відшкодування збитків.

Іванчук А. А. Финансовый контроль эффективного использования бюджетных средств высшими учебными заведениями как фактор дополнительных источников финансирования

В статье рассмотрены вопросы контроля за соблюдением финансовой дисциплины, нецелевым использованием бюджетных средств; проанализировано соответствие трактовки термина «нецелевое использование бюджетных средств» действующему методу финансирования высших учебных заведений; сделана попытка классифицировать структуру финансовых нарушений, выявленных органами ДКРС в 2008 году; даны некоторые рекомендации, направленные на предупреждение фактов нецелевого использования бюджетных средств ВНЗ как неприбыльных организаций.

Ключевые слова: финансовый контроль, пилотный аудит, бюджетное учреждение, нецелевое использование бюджетных средств, ущерб, убытки, материальный ущерб, возмещение убытков

Ivanchuk O. A. Financial control of the effective use of budgetary facilities by higher educational establishments as a factor of additional sourcings

In this article the questions of finance discipline following control and budget mismanaging are observed; corresponding of interpretation of the term «budget mismanaging» is analyzed; the attempt was made to classify the structure of financial infraction which defined «SCAS» in 2008; the recommendations are made concerning mismanaging budget of universities as non-profit institutions.

Key words: financial control, pilot audit, budgetary establishment, no-purpose use of budgetary facilities, harm, losses, financial harm, reimbursement of losses.

Стаття надійшла до редакції 08.06.2010

Прийнято до друку 27.08.2010